

Sentyabrın 27-də Ermənistanın davamlı təxribatı nəticəsində başlanmış Qarabağ savaşı Azərbaycanın qələbəsi ilə başa çatdı. 44 günlük müharibənin sonunda ölkəmizin ərazi bütövlüyü təmin olundu. Eyni zamanda öz ərazilərində beynəlxalq hüququ təmin edən Azərbaycan güc yolu ilə işgalçı Ermənistanı BMT-nin qənamələrini yerinə yetirməyə məcbur etdi.

Döyüşlərin davam etdiyi günlərdə Prezident İlham Əliyev xarici siyasi-diplomatik təzyiqləri də qətiyyətlə dəf etdi, onlara Azərbaycanın haqlı mövqeyini başa saldı. Fransa dövləti isə ilk gündən tutduğu mövqe ilə ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədri kimi mandatına zidd olan siyaset ortaya qoyma. Neytrallığını itirən Paris ermənipərest mövqeyini açıq şəkilde nümayiş etdi.

Məğlub olan Ermənistanın Azərbaycanın şərtləri ilə razılışmağa məcbur edilməsi, noyabrın 10-da kapitulyasiya aktına imza atması Fransanın siyasi dairələrini əməlləcə məyus edib. Paris meriyasının qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"nın tanımağa hazırlaşması da bu məyusluqdan irəli gelir. Separatçı qurumun tanınmasının təşəbbüskarı isə Fransa paytaxtinin meri Ann İdalqodur. Aydın məsələdir ki, bu, Fransada yaşayan ermənilərin və ölkədəki erməni lobbisinin əməlləridir. Büttövlükde isə bu prosesin Fransa hakimiyəti tərəfindən sanksiyalaşdırıldığı şübhə doğurmur.

A.İdalqo qati ermənipərest mövqeyi ilə tanınır. Həm də erməni lobbisinin tam nezarətində olan bu adam əvvəller də Ermənistanı ve separatçı Dağlıq Qarabağ rejimini dəstekləyən təşəbbüslerle çıxış edib. Fransada erməni təşkilatlarının koordinasiyası şurasının rəhbəri Ara Toronyanın qızı Anuš Toronyan isə onun müavinidir. Parısdə mer seçkiləri keçirilən zaman A.İdalqonun rəqibi Reşide Datinin Azərbaycanla əlaqələri olması barədə kampaniyanın başında erməni əsilli Murad Papazyan və Ara Tonoyan dayanmışdır.

Parisin meri kimi A.İdalqo 2015-2018-ci illərdə Ermənistanın keçmiş prezidenti Serj Sarkisyanla 4 dəfə görüşüb. O, Ermənistanda yaradılmış TUMO Center for Creative Technologies mərkəzinin Paris bölməsinin açılışında iştirak edib və hərtərəfli dəstək göstərib. TUMO-nun Xankəndidə ofisi olub. A.İdalqo daim Fransa ermənilərinin təşkil etdiyi tədbirə qatılıb, Fransada erməni kilsəsinin açılışında iştirak edib, qondarma "erməni soyqırımı" ilə bağlı tvitlər paylaşüb. Lakin bütün bu qati ermənipərest cəhdərə baxmayaq, İdalqonun erməni sevgisi Fransada gülüş obyektine çevrilərək məsxərəyə qoyulur.

Onu da qeyd edək ki, Paris həm şəhər, həm de departamentdir. Parisin meri, eyni zamanda, Paris Şurasına rəhbərlik edir.

Azərbaycan Ermənistani kapitulyasiyaya məcbur etdi

Fransanın işgalçının maraqlarına xidmət edən cəhdələri tamamilə mənasız və əhəmiyyətsizdir

Fransanın digər inzibati vahidlərində fərqli olaraq, paytaxt tam inzibati azadlığa malik deyil. Məsələn, Paris Fransada polisin mərə deyil, prezident tərəfindən təyin olunan polis prefektinə tabe olduğu yeganə şəhərdir. Paris Şurası 163 nəfərdən ibarətdir. Şura birbaşa səsverme ilə seçilir. Yeni seçilən şura şəhər merini və onun 40 müavinini seçir. Fransa prezidenti E.Makronun rəhbərlik etdiyi "İrəli Fransa" partiyası isə Şurada geniş şəkildə təmsil olunur. Məhz bu amillər separatçı rejimin tanınması ilə bağlı təşəbbüslerin hakimiyət orqanlarından, Makronun ermənilərə sadıqlıyından irəli gəldiğini göstərir.

Fransa ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədr ölkələrindən biridir. Qeyd etdiyimiz kimi həmsədr ölkənin tərəfkeşlik etmək cəhdələri onların mandatlarına ziddir. Amma bundan əvvəl de Fransa davamlı şəkildə ermənipərest mövqeyi ilə seçilib, neytrallıq prinsiplərini pozaraq işgalçı Ermənistana hərtərəfli dəstək verib.

44 günlük müharibə dövründə isə prezident E.Makron hərbi əməliyyatların da yandırılması, Azərbaycana qarşı beynəlxalq rəy formalasdırılması və cəza tədbirləri həyata keçirilmesi məqsədile ciddi səyələr göstərib. Fransa XİN-i ardıcıl şəkildə bəyanatlar verərək Ermənistandan işgalçılıq siyasetini dəstekləyib. Fransanın Avropa və xarici işlər nazirliyinin bəyanatını, xarici işlər nazirinin bəyanatını və açıqlamasını bu ölkənin Azərbaycana açıq düşmənciliyi kimi qiymətləndirmək olar.

Erməni lobbisinin ciddi təsiri altında olan Fransa hökuməti və şəxsən Makron ermənilərin dəstəyini əldə etmək üçün müharibə dövründə işgalçi ölkəyə siyasi, iqtisadi və hərbi dəstək göstərib. Fransanın hərbi keşfiyyatı davamlı şəkildə əldə etdiyi məlumatları Ermənistana ötürür. Fransadan Ermənistana raket sistemləri də daxil olmaqla silah-sursat göndərilib. Məlumatda görə, Fransa ən yüksək səviyyədə Ermənistən hakimiyətinə Azərbaycanın münaqişədə üstünlük əldə etməsinə imkan verməyecəyini vəd etdi. Fransa diplomatları Avropa paytaxtlarında Ermənistən xeyrinə iş aparıblar və bu fəaliyyəti indi də davam etdirirlər.

E.Makronun noyabrın 16-da Rusiya Prezidenti V.Putinə zəng etməsi Fransa hakimiyətinin və diplomatiyasının bu istiqamətdə fealiyyətini fəal şəkildə davam etdiriyini aydın göstərir. Ümumiyyətə, E.Makron öz məqsədine nail olmaq üçün ardıcıl şəkildə Rusiya, Azərbaycan prezidentləri və Ermənistən baş naziri ilə əlaqələr saxlayıb.

Fransanın anti-Azərbaycan və Ermənistəni müdafiə etmək cəhdələri heç bir nəticə vermədi və verə də bilməzdı. Azərbaycan işgal altında olan torpaqlarını azad edərək heç bir qüvvənin tarixi ədalətin bərpası olunmasına maneçilik törətmək gücündə olmadığını bütün dünyaya gösterdi. Paris şəhərinin Dağlıq Qarabağdakı qondarma qurumu tanımı da heç bir nəticə verməyəcək. Bundan əvvəl də Fransanın bəzi

şəhərləri tarixin arxivinə gömülmüş "DQR"-i tanımıdı, lakin bunun heç bir praktiki nəticəsi olmamışdı və məsələ qısa zamanda unulmuşdu.

İndi isə Fransa hakimiyəti qondarma rejimin ləğv olunmuş statusu məsələsini aktuallaşdırıraq, məsələnin həllini ATƏT-in Minsk qrupu çərçivəsində mənasız müzakirələr müstəvisinə qaytarmaq niyyəti güdür. Bu da onu göstərir ki, Fransa hakimiyəti hələ də köhnə stereotiplərin əsiridir və yeni reallıq qəbul edə bilmir. Yaranmış yeni reallıq isə 30 il ərzində mövcud olmuş status-kvonun qorunub saxlanması məqsədi güden prosesin davam etdirilməsini istisna edir.

Fransa hakimiyətinin mövqeyi və cəhdələri onsuza da ölü qurum olan ATƏT-in Minsk qrupunun həmsədrlik institutunun tam məhv edilməsinə istiqamətlənib. Eyni zamanda Fransanın bu cür qərəzlə və Ermənistən təsəssübəsi kimi davranışının həmsədrlikdən kənarlaşdırılması məsələsini aktuallaşdırır. Bundan sonra da həmsədr kimi mandatına zidd fəaliyyətini davam etdirəcəyi təqdirdə prosedurlara uyğun olaraq, Azərbaycan Fransanın həmsədrlik institutundan kənarlaşdırılması və digər ölkə ilə əvəz edilməsi məsələsini qaldıracaq.

Fransanın hazırkı cəhdələri həm də bölgədə atəşkəsin təmin olunmasına və Rusiyaın münaqişənin həlli ilə bağlı göstərdiyi səylərə qarşı yönəlib. Fransa Rusiya və Türkiyənin münaqişənin həlli ilə bağlı fəaliyinə qısqanlıqla yanaşır və bu ölkələrin göstərdiyi səylərin müsbət nəticəsindən ciddi narahatdır.

Bu gün Avropa dairələrində Azərbaycanın mənfi imicinin formalasdırılması istiqamətdə fəal iş aparan Fransa öz tarixi keçmişinə nəzer salsa, daha məntiqli olardı. Fransa əli milyonlarla insanın qanına batmış, ayrı-ayrı xalqlara qarşı soyqırımı töötmiş ölkədir. Afrika ölkələrində indinin özündə de Fransa sabitliyin pozulması, hakimiyətlərin devrilməsi, vətəndaş qarşılmasının təşkili ilə bağlı ardıcıl siyaset həyata keçirir, bu məqsədə muzdluların imkanlarından geniş yaraların. Fransanın legioner konsepsiyasının mərkəzində de muzdlulardan istifadə etmə dayanır.

Tarixin müxtəlif dövrlərində Fransa Əlcəzairdə, Vyetnamda, Merakeşdə, Cibuti də, Çadda, Qabonda, Tunisdə milyonlarla sakini məhv edib. Özünü "insan haqlarının və demokratianın vətəni" sayan bu ölkə tarixi ilə üzləşməkdən qorxur. Çünkü insan haqları və demokratiya ilə bir araya sığmanın bəşəri cinayətlər törədir.

Dağlıq Qarabağla bağlı problem artıq həllini tapıb, Azərbaycan ərazi bütövlüyünü bərpa edib. Fransanın münaqişəni yenidən alovlandırmış, Ermənistən ən müxtəlif formalarda dəstək verməklə vəziyyəti dəyişdirmək cəhdələri isə heç bir nəticə verməyəcək.

**Xəyalə MURADLI,
"Azərbaycan"**